

Озімчук О.В.

Аспірант кафедри економіки

та фінансів підприємства

Київського національного торговельно-економічного університету

м.Київ, Україна

ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВА ЯК ОСНОВА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Характерною рисою сучасного етапу розвитку економіки є глибокі зміни в усіх її сферах, що впливають на систему управління. Управлінську систему підприємства необхідно розглядати як динамічний процес, бо її форми, методи і функції перебувають під впливом багатьох факторів: масштабу підприємства, рівня прибутковості і конкурентоспроможності і т. д.

Ефективність діяльності підприємства залежить від багатьох параметрів - ступеня розвиненості виробництва, поділу і кооперації праці, використання результатів науково-технічного прогресу, економічних ресурсів, форм стимулювання високопродуктивної праці тощо, але в першу чергу — від ступеня інтегрування зазначених факторів під час їх використання. Справа в тому, що застосування того чи іншого фактора поза зв'язком з іншими ще не забезпечує оптимального економічного розвитку підприємства.

Кожне підприємство є складною соціально-економічною системою, яка поєднує у виробничому процесі різноманітні матеріальні елементи, людські ресурси та інформаційні зв'язки. Всі підприємства мають деякі спільні характеристики, до яких в першу чергу відносяться функції управління.

Мета підприємства полягає у тому, щоб освоювати нові для нього ринки, повною мірою задовольняти потреби клієнтів. Успіхи або невдачі підприємства є наслідком у першу чергу успіхів і невдач його керівника. Керівник має прагнути організувати роботу на підприємстві в такий спосіб, щоб вона якомога більше відповідала потребам всіх його стейкхолдерів [1].

Будь-яке з прийнятих рішень повинне в довгостроковій перспективі свідчити про економічну користь підприємства. Отже, забезпечення виживання та розвиток підприємства на ринку слід вважати головним завданням менеджменту [2].

Стратегічною метою господарювання будь-якої організації, в тому числі й торгівлі, є забезпечення сталого розвитку. Різні аспекти і проблеми сталого розвитку організації досліджені досить широко. У той же час проблеми взаємозв'язку сталого розвитку організацій та циклічного характеру розвитку економіки розглядаються недостатньо. Особлива увага їм приділяється тільки в періоди настання криз, що не повною мірою відображає наукові та практичні потреби [3].

Зазначимо, що проблематика сталого розвитку протягом тривалого періоду не розглядалася в рамках економіки підприємства, а була притаманна проблематиці збереження навколишнього середовища.

У наш час концепція сталого розвитку стала логічним підсумком наукового та соціально-економічного розвитку, що бурхливо починався в 1970-і рр., коли питанням обмеженості природних ресурсів, які є основою життя, економічної і будь-якої діяльності людини, було присвячено велику кількість наукових робіт.

У вітчизняній економічній науці термін «стійкість економіки» отримав популярність у другій половині 90-х років. На думку І. В. Поповиченко основна причина інтересу як учених-економістів, так і практиків до проблеми сталого розвитку – це «очевидна безперспективність ринкових реформ, їх нездатність подолати катастрофічне падіння і деградацію структури національної економіки. В силу багатьох причин Україна опинилася в епіцентрі всіх глобальних проблем сучасності» [4].

Необхідно відзначити, що однією з важливих умов сталого розвитку є наявність рівноваги в економічних системах. Крім того, рівновага може бути стійкою або нестійкою. Рівновага є стійкою, якщо економічна система, виведена зі стану рівноваги під впливом зовнішніх факторів, може сама

повернутися в стан рівноваги тільки за рахунок впливу внутрішніх факторів.

В. І. Лук'янов пропонує таке визначення досліджуваної нами категорії: «під стійким економічним розвитком розуміється процес якісної зміни організації, при якому зберігається загальна рівновага її економічного потенціалу під впливом зовнішніх і внутрішніх факторів, має місце стабільний економічний приріст, інноваційний розвиток, ефективне використання майнових, трудових і фінансових ресурсів, задовольняються потреби людей в теперішньому часі і не ставляться під загрозу ці тенденції в майбутньому» [5].

Перевагою наведеного вище визначення є виділений автором тісний взаємозв'язок між стійким розвитком та економічною ефективністю. Дійсно, без ефективного використання обмежених економічних ресурсів сталий розвиток економічної системи будь-якого рівня навряд чи є можливим.

На підставі критичного аналізу спеціальної літератури нами пропонується наступне визначення досліджуваної категорії: під сталим розвитком слід розуміти процес кількісного та якісного приросту основних показників економічної системи при збереженні її рівноваги в умовах циклічного розвитку економіки під впливом внутрішніх і зовнішніх факторів та ефективному використанні всіх економічних ресурсів виробництва, задоволення поточних і майбутніх потреб населення.

Процес забезпечення сталого розвитку має галузеву специфіку. Наприклад, для забезпечення сталого розвитку підприємств торгівлі необхідна наявність певних передумов, включаючи соціальні, економічні, організаційні, інформаційні, інноваційні, правові.

Список використаних джерел:

1. Пікуш Т. А. Теоретико-методологічні засади формат-менеджменту

- торговельних мереж / Т. А. Пікуш // Формування ринкової економіки. – Київ, 2013. – № 30. – С. 178-188.
2. Виноградов В. В. Концептуальні засади оптимізації інформаційних ресурсів у системі маркетингового менеджменту торговельних підприємств. / В. В. Виноградов // Торгівля і ринок України. – Донецьк, 2012. – Вип. 34. – С. 107-115.
 3. Стасюк Н. В. Маркетинговий менеджмент в риночній орієнтації торговельних підприємств / Н. В. Стасюк // Прометей. – Донецьк, 2011. – Вип. 2 (35). – С. 142-145.
 4. Додонов О. В. Адаптація інформаційної системи торговельного підприємства до концепції маркетингового менеджменту / О. В. Додонов // Науковий вісник. – Полтава, 2012. – N 1 (52). – С. 128-132.
 5. Фединець Н. І. Сучасний інструментарій в діяльності менеджера торговельного підприємства / Н. І. Фединець // Торгівля, комерція, підприємництво. – Львів, 2011. – Вип. 13. – С. 44-48.